

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון כ"ד באב תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - ע"ז

1. שנינו: מפירין נדרים בשבת. נסתפקו האם כוונת המשנה שמפירין נדרים רק לצורך השבת. מנין פשטו?
  - א. רצו להוכיח מברייתא מפורשת שמפירין רק לצורך השבת.
  - ב. והקשו ששנינו לעיל: נדרה עם חשיכה - מפר לה קודם שתחשך, וכיון שנדרה לפני חשיכה בוודאי מדובר שהפרתו אינה לצורך השבת, וא"כ מדוע העמידו בנדרה קודם חשיכה, הרי אפילו אם נדרה בתוך היום לא יוכל להפר לה. משמע שמפירין אפילו שלא לצורך השבת.
  - ג. אלא מחלוקת תנאים היא: לת"ק שהפרת נדרים רק באותו היום, אפילו שלא לצורך השבת מפר כיון שהקילו חכמים מפני שלא יוכל אח"כ להפר. אבל לרבי יוסי בר"י הסובר שאפשר להפר עד מעת לעת, מפירין רק לצורך.
2. עוד שנינו: ונשאלין אצל חכם על נדרים שהן לצורך השבת. נסתפקו האם דין זה אמור רק כשלא היה להם פנאי להתירם לפני שבת, או אף כשהיה? פשטו מהמעשה שנזקקו חכמים בשבת לבן של רב זוטרא בן רב זעירא שנשאל להם על נדרים אע"פ שהיה לו פנאי מבעוד יום.
3. רב יוסף סבר שנשאלין על נדרים בשבת - רק ביחיד מומחה אבל לא בשלשה הדיוטות, כיון שזה נראה כעשיית דין שאסורה בשבת. מה טען לו אביי? כיון שמצינו שהתירו אפי' במעומד, אפי' בקרובים, ואפי' בלילה, אינו נראה כדין ולכן מותר אף בשלשה הדיוטות.
4. ר' אבא אמר בשם רב הונא בשם רב: הלכה נשאלין בלילה. [ולהפר, כבר שנינו שמותר בלילה 'נדרה בלילי שבת']. איזה מעשה הובא בענין זה? שאל ר' אבא את רב הונא - האם רב אמר כך בפירושו? ענה לו - הוא לא אמר כן בפירושו אלא שתק. שאלו ר' אבא - [לגי' הב' בר"ן] האם שתק כיון שהודה לדבריו או ששתק כיון שלא הסכים עם דבריו ולא חש להשיב עליהם. הגמרא פושטת ששתק כיון שהסכים - מהמעשה שרב התיר בחדר של ביהמ"ד כשהיה עומד, יחידי ובלילה.
5. רב נחמן פסק: נשאלין נדרים עומד יחידי ובלילה, ובשבת ובקרובים, ואפילו כשהיה להן פנאי מבעוד יום. כיצד פסק 'עומד' הרי מצינו אצל רבן גמליאל 'ירד מן החמור, ונתעטף וישב והתיר לו נדרו?' הטעם שרבן גמליאל ישב כיון שסבר: אין פותחין בחרטה, אלא יש למצוא פתח שיעקור את הנדר כיון שהיה בטעות, ולזה צריך לשבת ולעיון, אבל רב נחמן סבר: פותחין בחרטה, ואפילו מעומד. הגמרא מספרת - על החכמים שהתירו לנודר ואמרו לו: לך בקש רחמים שחטאת כיון שכל הנודר, אף על פי שהוא מקיימו - נקרא חוטא. והמקור מהפסוק 'כי תחדל לנודר לא יהיה בך חטא'.
6. אלול לשונות הובאו בדרך הפרה או הקמה? להפרה - 'אי אפשי שתדורי', 'אין זה נדר' - לא אמר כלום, כיון שלהפרה צריך לשון מפורשת. להקמה - יפה עשית, ואין כמותך, ואם לא נדרת מדירך אני - דבריו קיימין, כיון שלהקמה מספיק לשון מרומזת.
7. באיזה אופן שנינו שמפירים נדרים בשבת?
  - א. לא יאמר מופר ליכי בטיל ליכי, כדרך שאומר לה בחול, אלא נוהג בשינוי: נותן לה את הדבר שאסרה על עצמה ואומר לה טלי ואכלי טלי ושתי, והנדר בטל מאליו. וא"ד יוחנן: ובנוסף צריך שיבטל הבעל את הנדר בלבן.
  - ב. לבית שמאי: בשבת בעל הנותן לאשתו ואומר לה טלי ואכלי, מבטל בלבן, אבל בחול צריך להוציא בשפתיו. לבית הלל: בשניהם יכול לבטל בלבן.